

de *redosset*).

Recès pertany al grup de mots llatins —no massa escàs, si bé tanmateix no gaire nombrós— que, dins la Romània, no han deixat continuació de tipus hereditari més que en català, dels quals vaig donar una llisteta provisional, incompleta en el BDC xxxi, 1935, 243 (afegim-hi *ENCIAM, RECIALLES, REBUTJAR* etc.). En va Ga. de Diego, volgué posar-li al costat un «burgalés *recejo*», «retroceso del agua en los remansos» de les aigües (*Hom MzPt* II, 19) que és falòrnia de l'erudit catalanòfob, inspirada pel desig d'«espanyolitzar a esos rebeldes» (sense documentació), car això no és més que un postverbal del recent derivat cast. *recejar* de *cejar* 'tornar enrere' (altrament les seves idees sobre l'origen de *cejar* són també problemàtiques, DCEC/DECH II, 17a36ss.).

En oc. quasi no té resposta. És estrany, a la llengua medieval i trobadoresca, i a la major part del territori modern. El TdF només troba *recès/racès* «abri, asile» en el Roergue («position oblique par rapport au soleil», Vayssier; «au *recès* dóu soulèu» i amb cita d'un poeta modern no identificable), i en el FEW II (s. v. CEDERE) un tol. *a recers*;¹ un hapax bearnès amb el sentit, aparentment culte jurístic, de 'silenci, renúncia a parlar': «au cinquant article pren *recès* per cofès» a 1435 (*Cart* d'Ossau, p. 217) Esporàdicament algun derivat retrògrad per eliminació del prefix: it *cesso* 'comuna, latrina' (it, REW_s, 7114.2), bearn *sès* 'ràfec' (Lespy), *acès*, *-ssès* «abri» i *acessà* (Palay), que Rohlf s'amb el matis de «abri sous roche» recull en un poble d'Ossau i un de sobre Banheres de Bigorra (*Le Gc* s, § 149, p. 103 i que voldria derivar d'un *ASSESSARE amb mala base semàntica).

DERIV : *Racessar-se* «resguardarse, abrigarse, ponerse al abrigo» val. (Escrig 1851), a Castalla amb *-z-* analògica (segons el model de *tes/tesar, bes/besar, francès/afrancesar, ras/rasar* etc.): *arrecesar, -esat* (EnrValor, c. 1950).

Però quant al verb, la formació més corrent ha estat a base de la variant *recer*: *arrecerar*, que ja es documenta el 1587: «*rasserar-se* los bestians --- *arrrasserar-se* bestians ---» parlant d'una cova no lluny de l'Ebre, en terme de Xerta (Moreira, *Hist. de Tort y su comarca* II, 375); «vellets --- en calçó ample: a l'hivern *s'ar-raceraven* a un carassol de la costa de Capellans» a la ciutat de Tort., Vergés Paulí (*Espurnes de la Llar* v, 80). «Prenian lo sol, *arrrasserats* a la paret, alguns vells», Noller (*Abont són los boigs?*, 140); «Redòs i pau trobam els vostres fills, / i port *arrecerat*, la nau batuda / ---» en el mall JMTous i Maroto (*IdOr* VI, 122). A Menorca: «Qui 's *racera* devall fu(y)a, / dues voltes se remu(y)a», Camps Merc. (*Folkl Men* I, 273); a Fornells de Men. vaig sentir la forma analògica *es rasàra* (1964). *Recerar* (*AlcM*). *Receret*. «el *Raceret*» indret dins la ciutat de Burriana (1961); «se van posar en lo *foserét*» la Sentiu de Sió (1964). *Receric*. *Receric*. *Recerós*: «és al mig d'un solà *raserós*» Portell de Morella, 1961. *Recessió*: abstracte savi.

¹ En efecte segons l'ALGc (II, 807), en el mapa «à l'abri de (la pluuie)» al *fesés* forma una petita àrea

triangular entre Savardun, la Bastide de Serou i Carbone, variant al *fesé* a Lahitere (un poc més al SO.); més extensa la variant de derivació retrògrada a l'*asés* a tot el Bearn i gran part de Landes, amb algunes illes d'això cap a la Gironda, i Montauban, i d'*at sès* en el Lavedà i Bigorra.

Recí, V. rci

RECIALLES, rarament RECIALLA, val , 'residus, deixalles, desferra', probablement d'un ll. vg. *RECĪSALĪA id, derivat de RECĪDĒRE 'retallar', 'tallar objectes menudament', 'podar, reduir (les dimensions d'un objecte)'; i aquest, derivat de CAEDĒRE 'tallar'. □ I^a doc. 1521.

En l'edició valenciana del *Blanq* de Lull, amb llenguatge modernitzat i avalecianat, publicada per Bonllabi el 1521: «Quant tots los qui eren convidats en aquella casa y los servents hagueren menjat, hun home portà les *recialles* de la taula, y de la cunya, als pobres qui estaven a la porta», f° 17v^o (llibre I, cap 20) No és de Lull, car el ms. i les bones eds. (*NCl* I, 105 9) presenten *portà lo releu* (= *releu*, ben conegut en el sentit de deixalles de menjar en la llengua antiga) Ja ho recollí, com a val, Carles Ros: «*Reciàlla*, relíquia· el residuo que de algún todo queda; aquel dolor u achaque habitual, que de resulta de algunas enfermedades u accidentes suele quedar al que las padeció»; afegeix «*reciàlles*· reliquias», com reconeixent que generalment només s'usa en plural (*Dicc.*, 1764, p. 200); «*reciàlla*: reliquia de enfermedad; *reciàlles*, id de lo mismo», Sanelo (f° 122). Definició repetida pel *Dag* afegint-hi cita de Ferrer i Bigné (1871): «encara queden *reciàlles* dels bandos de la ciutat»; i *AlcM* cita de Carles Salvador; Lab 1840, com a antic, *resialla*, amb la mateixa acc i «fragments del metall: iterum abrasum ramentum», amb una traducció castellana (?) *recizalla* «Es d'ús corrent a Val· restos (despectiu), desferres, més usat en plural», J. G. M. 1935.

De fet així es troba en general, amb alguna excepció: «La llei de 1881, que suprimí les rifes permanents o loteries particulars, de les qu'és una *reciàlla* la coneguda en València per la dels numerets, li donà major impuls a la oficial», MGadea (*T. del Xè* III, 91); però: «les arques d'atre temps són *reciàlles* dels moros, que sent guerrers perque sí, quant no tenen en qui combatre, combaten ells entr' ells», id. (I, 251). «En algunes obres de nostres poetes jóvens es troben *raciàlles* de catalanisme literari» (influències del cat. del Princ. en el llenguatge de valencianistes), JCaballero Muñoz (*Taula de Lletres Valencianes*, n.º 11, agost 1928); «A Catalunya, és al Museu folklòric de Ripoll on hem vist atendre totes aquestes *reciàlles* del passat ---», FMateu i Llopis (*BSCC* XIV, 143) (ai Felipe, felipín, en fin, en fin ..). *Reciàlles* és dels mots que s'haurien hagut d'incloure en el *Dfa* i s'oblidà, per més que no sembla haver-se usat més que en el PVal, car recordem que Labèrnia era fill del Maestrat. En canvi, s'hi posà *rerallles*, que no deu ser més que mala lectura d'una cèdula del *Dag* (amb la s o c